

Maijs 2023

KNOWnNEBs projekta informatīvais izdevums Nr.1

Ar prieku piedāvājam mūsu informatīvā izdevuma 1.numuru!

Šajā pirmajā izdevumā iepazīstināsim jūs ar KNOWnNEBs projektu un līdz šim īstenotajām aktivitātēm, kā arī pastāstīsim par tuvākajā nākotnē gaidāmajām publikācijām un pasākumiem.

KNOWnNEBs ir Eiropas Savienības Life programmas finansēts projekts, kura mērķis ir paātrināt energoefektivitātes pasākumu ieviešanu, tādā veidā palielinot investīcijas energoefektivitātē un ilgtspējīgos risinājumos. Energoaudits ir primārais instruments, lai identificētu un novērtētu energoefektivitātes barjeras. KNOWnNEBs partneru mērķis ir pilnveidot līdzšinējo energoauditu praksi, kvantificējot AR ENERĢIJU NESAIŠTĪTUS ieguvumus jeb ne-enerģijas ieguvumus (angliski – *non-energy benefits*) un integrējot tos energoefektivitātes aprēķinos.

Pašreizējā energoauditu pieeja parasti ietver tikai analīzi par tiešo enerģijas izmaksu ietaupījumiem, neņemot vērā

ne-enerģijas ieguvumus, tādus kā, piemēram, uzlabota produkta kvalitāte, iekštelpu komforts, paaugstināta produktivitāte, mazāks dīkstāves laiks saistībā ar iekārtu apkalpošanu u.c. Tādējādi energoauditos par zemu tiek novērtēta energoefektivitātes indikatoru patiesā vērtība un netiek īstenoti svarīgi pasākumi, kas varētu palielināt ieguldījumus energoefektivitātē un paātrināt pāreju uz ilgtspēju.

KNOWnNEBs projekta komanda, kurā ir nozares eksperti un universitāšu pārstāvji no 9 Eiropas valstīm, ir apņēmusies pilna demonstrēt ne-enerģijas ieguvumu vērtību un mainīt energoauditoru, konsultāciju uzņēmumu un politikas veidotāju uztveri par energoauditos rekomendēto pasākumu īstenošanu.

Lai sekotu līdzī projekta virzībai un piedalītos jaunās metodikas izstrādē, sekojiet mums sociālajos tīklos ([LinkedIn](#), [Twitter](#)), mūsu [mājaslapā](#) vai sazinieties ar [Aigu Barisu](#) no SIA Ekodoma.

Sekojet līdzī nākamajiem izdevumiem!

Ja Jūs vēlaties uzzināt vairāk par KNOWnNEBs projektu, reģistrējieties [šeit](#) ar norādi "KNOWnNEBS Newsletter".

Informāciju par projektu atradīsiet arī [projekta mājaslapā](#).

Pirmie rezultāti

Pārskats par situāciju energoauditu jomā dažādās Eiropas valstīs

Līdz šim projekta ietvaros esam pabeiguši pārskatu par situāciju energoauditu jomā 9 Eiropas valstīs, kurās tiek īstenotas projekta aktivitātes. Šī atskaite drīzumā būs pieejama [projekta mājas lapā](#).

Dokumenta pirmajā daļā ir sniegts pārskats par Eiropas likumdošanas ietvaru un citu projektu pieredzi saistībā ar auditēšanas pieejām un izmantotajiem indikatoriem. Otrā daļa sniedz specifisku ieskatu katras valsts situācijā, kā praksē tiek īstenoti energoauditi.

Kopumā var secināt, ka energoaudita sistēmas visās partnervalstīs ir labi izveidotas, ievērojot Energoefektivitātes direktīvas prasības. Valstis izmanto līdzīgus risinājumus, taču ar nelielām atšķirībām. Daudzas līdzības var konstatēt arī attiecībā uz auditēšanas procesa darbības trūkumiem.

No pozitīvajiem aspektiem minams, ka visām partnervalstīm ir labi izveidota institucionālā sistēma, un tiesību aktu formālā ieviešana ir gandrīz pabeigta.

Kopumā sertifikātu izsniegšanā ir jāievēro noteikta metodika, bet praksē auditoriem ir brīvība izmantot izvēlētās metodes. Prasības lielākoties attiecas uz vispārīgām vadlīnijām energoaudita veikšanai, ko nosaka Eiropas standarti. Parasti energoauditiem nav oficiālu programmatūras rīku audita veikšanai, taču piecās valstīs ir pieejami oficiāli rīki ēku energoefektivitātes sertifikātu izdošanai, ko pēc izvēles var izmantot ēku sektorā. Dinamiski simulācijas rīki ēku modelēšanai ir pieejami astoņās valstīs, taču praksē tos izmanto reti. Rūpnieciskajiem procesiem un transporta

sektora analīzei profesionāji un uzņēmumi izgatavo savus rīkus.

Kvalitātes pārbaudes sistēmas darbojas lielākajā daļā valstu ar pārbaudīšanas līmeni 3-8%, tomēr trīs partnervalstīs nav izveidots protokols ne audita procedūrai, ne iegūto datu kvalitātes kontrolei. Divās valstīs nav energoauditoru reģistra, tiek pārbaudīti vienīgi atbildīgie uzņēmumi.

Pieklūve auditos iegūtajiem datiem parasti ir ļoti ierobežota, lai gan daudzās valstīs informācija tiek sniegta pēc pieprasījuma ar noteiktiem ierobežojumiem.

Tikai vienā valstī ir noteikta prasība mazajiem un vidējiem uzņēmumiem veikt energoauditu, un tikai divās partnervalstīs ir jāīsteno kāds no auditā ieteiktajiem pasākumiem, un arī šajā gadījumā bieži novērota vien formāla prasību izpilde.

Valstīs novēro, ka uzņēmumi par zemu novērtē energoaudita sniegtās priekšrocības. Daudzi uzņēmumi neuzticas energoauditiem un nesaskata pievienoto vērtību labam, detalizētam energoauditam, un viņus interesē vienīgi normatīvo prasību ievērošana. Tomēr šķiet, ka enerģētikas krīzes ietekme visās partnervalstīs ir mainījusi vēsmas: uzlabojas izpratne par auditu lietderību un nepieciešamību.

Veiktā izpēte arī parāda, ka ar enerģiju nesaistīti ieguvumi partnervalstīs netiek iekļauti energoauditu praksē. Vienīgais uzņēmums ir oglekļa dioksīda emisiju aprēķins, ko parasti piemēro gandrīz visur. Tā ir KNOWnNEBs projektam visvērtīgākā atziņa, jo vēlreiz apliecina projekta nozīmību!

Nozares jaunumi un notikumi

Tematisks seminārs par pāreju uz tīru enerģiju biznesa sektorā

No 20. līdz 21. aprīlim Briselē notika pirmā LIFE programmas projektu sadarbības tikšanās, ko organizēja CINEA, lai atbalstītu sadarbību starp projektiem, kas veltīti tīras enerģētikas un tajā skaitā energoauditu tematikai.

KNOWnNEBs projektam bija dota iespēja prezentēt sevi posteru sesijā un iepazīties ar citu projektu pārstāvjiem no auditu projektu grupas. Ceram uz labu sadarbību arī turpmāk!

SIA Ekodoma energoauditors Gatis Žogla un projekta partneri tīklošanas pasākumā Briselē (aprīlis 2023).

Jaunā Energoefektivitātes direktīva

Par jauno Energoefektivitātes direktīvu pagaidām ir zināms maz. Tomēr daži fakti jau ir izgaismojušies un norāda, kuru virzās nozare.

Ja līdz šim lielajiem uzņēmumiem energoauditi bija obligāti, tad turpmāk tas būs atkarīgs no ikgadējā enerģijas patēriņa. 2,78 GWh ir robežsliekšnis, pie kura ir jāveic energoaudits. Ja patēriņš ir

lielāks par 23,61 GWh (= 84 TJ), ir jāievieš energopārvaldības sistēma (piemēram, ISO 50001). Var prognozēt, ka strauji pieaugs to uzņēmumu skaits, kuriem būs jāveic audits vai jāievieš energopārvaldības sistēma. Turklāt, lai īstenotu katru individuālo audita ieteikumu, būs jāizstrādā obligāts rīcības plāns.

Iepazīstieties ar KNOWnNEBs komandu

EKODOMA, Latvija (projekta koordinators)

e7 enerģētikas inovācijas un inženierija, Austrija

Budapeštas Tehniskā universitāte, Ungārija

Koimbras Universitāte, Portugāle

ESCAN, Spānija

CISB, Bulgārija

KAPE, Polija

CRES, Grieķija

SOGESCA, Itālija

Līdzfinansē Eiropas Savienība

KNOWnNEBs projekts ir saņēmis finansējumu no Eiropas Savienības Life 21-CER-Audits programmas granta Nr.101076494 ietvaros.

Vairāk informācijas:

<https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/details/101076494>